

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrto leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gold. 20 kr., za četrto leta 1 gld. 15 kr.

V Ljubljani v sredo 3. maja 1871.

Obseg: Koga zadenejo stroški za pozvedbe lovskega poškodovanja? — Potni poduk o Krasu in o pogozdovanji Krasa. (Dalje.) — Ministersko razjasnilo o pristojnosti političnih oblastnij gledé na postavu zastran varnosti poljá. — Naznanilo čbelarjem. — Kako primerno pripravljati gluhone me za sprejem v kako gluhone mico. (Dalje.) — Domače zadeve. — Iz Ruskega. (Dalje.) — Dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Koga zadenejo stroški za pozvedbe lovskega poškodovanja?

O škodi, katero zajci posebno delajo vrtom, govorile so „Novice“ skoro vsako leto, kar izhajajo.

Naj iz „Pravnika slov.“ navedemo, kako se je v nekem primerljivi sukala pravda. „Pravnik“ jo popisuje tako-le:

Na setvah zemljiščinega posestnika Jožefa G. v R. se je spomladi 1870. leta pokazalo več poškodb, katere je napravila visoka divjad. G. se je zaradi tega obrnil do oskrbnije državnih zemljišč v B. — kot imetnico lova — naj bi se mu z lepa dalo odškodovanje. Oskrbnija je pričó enega občinskega odbornika stvar na lici mesta ogledala in G. je pri tej priliki za škodo, ktera se je v resnici našla, zahteval 16 gold. Ta terjatev se je oskrbniji previsoka zdela in ponudila je G-u neki le 10 gold., kar pa se v teku dalje obravnave ni moglo dokazati. Ker se stranki zunaj urada zastran cele škode in odškodnine niste zedinili, toraj je G. dva dni pozneje poškodbo, katero mu je divjad napravila, okrajnemu glavarstvu naznanil, in za komisijski ogled in cenitev prosil. Ogled se je dovolil in zvedenci so najdeno škodo na 8 gold. 86²/₃ kr. precenili. G. je rekel, da zoper to nič ugovarjati nima in ravno tako oskrbnik, ki je pristavil, da znesek 10 gold., kateri je pred komisijskim ogledom dati pripravljen bil, še tudi zdaj plačati hoče, ker mu nikakor ni za to, da bi G. katero škodo trpel in ta je 10 gold. kot odškodnino tudi vzel.

Ko je okrajni glavar po tem G-u naložil, naj plača 15 gold. 64 kr. komisijskih stroškov, je zoper ta plačilni ukaz G. vložil pritožbo pri namestniji ter v njej razložil, da je bil pripravljen, celo stvar zunaj urada poravnati in da je še le takrat pomoči pri politični oblasti iskal, ko zastopnika oskrbnije resničnost škode sicer priznavši nobene odškodnine nista ponudila, ampak njegovo terjatev kar naravnost kot takošno zavrgla, o kateri se neki ni dalo govoriti.

On je določbe lovsko-policijskih predpisov od 15. decembra 1862. leta in §. 15. lovskega patenta od leta 1786. imel pred očmi ter je prosil za ogled, ker se mu je odškodovanje odreklo in je bil tudi zadovoljen, ko se mu je odškodnina 8 gold. 86²/₃ kr. pripoznala. Veči znesek 10 gold. je le za tega voljo vzel, ker je mislil, da je oskrbnija pre nizko cenitev škode sama sprevidela. Ko bi oskrbnija že prej zunaj urada odškodnino bila plačala, ne bi on bil za ogled prosil.

Namestnija je odlok okrajnega glavarja zavrgla,

ter naložila oskrbniji državnih zemljišč v B. plačilo komisijskih stroškov, ker se je po divjadi storjena škoda morala uradoma ogledati in pozvedeti, ko se stranki niste zunaj urada poravnali in se tudi ni dokazalo, da je oskrbnija državnih zemljišč G-u pred komisijskim ogledom katero ustanovljeno, posebno pa večo kakor uradoma določeno odškodnino ponudila.

Zoper to razsodbo se je oskrbnija pritožila pri ministerstvu, ter omenila, da se je G-u z lepa ponujala odškodnina 10 gold. in se mu ta ponudba še celó pred komisijo v oči ponovila. Posebno pa je oskrbnija povdarjala, da je uradna pozvedba škode pokazala, da je tožnikova terjatev odškodnine v znesku 16 gold. zares prenapeta bila. G. tudi županovega posredovanja ni zahteval, kar bi po §. 17. lovsko-policijskih predpisov storiti moral. V pritožbi se je prosilo, naj se namestnijska razsodba ovrže ter plačilo komisijskih stroškov ali G-u samemu naloži ali pa vsaj izreče, da jih z oskrbnijo državnih posestev skupno ima trpeti.

Ministerstvo notranjih zadev je z razsodbo od 4. novembra 1870. leta, št. 15.727, oskrbnijino pritožbo vslišalo, namestnijsko razsodbo zavrglo ter spoznalo, da komisijske stroške okrajnemu glavarstvu ima Jožef G. plačati; ker akoravno je po okrajnem glavarji vsled G-ove prošnje opravljen ogled na lici mesta dokazal, da je G-ovo setev divjad poškodovala, vendar ne bi bilo pravično, ako bi se odpravila zastran komisijskih stroškov, kakor ga zadržuje §. 24. minist. ukaza od 3. julija 1854, št. 169 d. z., delala izjema in se posestvu B., ki ima pravico lova, še plačilo narastlih komisijskih stroškov 15 gold. 64 kr. naložilo. Za tako izjemo ni razloga, ker se državnemu posestvu B. ni dokazalo, da bi škodo morda s preobilno gojitvijo divjadi zakrivilo in ker je G. za odškodovanje 16 gold. zahteval, toraj toliko, da se je njegova terjatev v razmeri k znesku, ki ga je komisija spoznala, kot prenapeta pokazala in je tedaj on bil vzrok, če je obravnava na lici mesta potrebna bila, čeravno ste obe stranki pripravljeni bili se zunaj urada zastran škode poravnati.

Pristavek. Odškodovanje posestnikom, katerih pridelke, trte, drevje itd. je lovska divjačina pohabila, izrekujejo po sedanjih postavah politične oblasti, ne pa več sodnije; vendar se vsakemu posestniku priporoča svoje drevesnice dobro zavarovati, posamesno mlado drevje pa dobro ovijati, ker sicer en sam zajec v hudi zimi veliko škode naredi, ki pa se zavoljo zanikernosti lastnika ne vrne. Najemniki lova pa naj ne bi špogali preveč divjadi, ker bi sicer lastniki zemljišč upravičeni bili odškodovanje v polni meri zahtevati.